

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po postu za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLVII.

V Ljubljani, 6. mal. serpana 1894.

List 27.

Presvetemu Sercu.

Jezusa presveto Serce!
Tebe v prahu molim.
Naj Te moli celo stvarstvo!
Stvár se Tebi klonim.

Sina Božjega si Serce!
Molim Te v radosti.
Od ljubezni Tvoje večne
Se topim v sladkosti.

Kralja večnega oj Serce!
Vir si vse svetosti,
Milosti največji sedež,
Visokost modrosti.

Oj, najlepši kinč kreposti,
Čednosti učitelj.
Zgled ponižnosti, krotkosti,
Naših duš ljubitelj!

Nas v težavah Ti tolažiš,
Tudi umirajoče
V večna tje nebesa vabiš,
Slušaš zdihajoče.

Vsi smo grešniki ubogi,
Vsi smo, vsi grešili.
Prosimo Te odpuščanja,
Tebe smo ranili!

Varuj nas skušnjav in greha!
Vsi naj Te sledimo,
Da pobožnost nam ne neha,
V Tebi vsi živimo!

Pride Božji angelj smerti,
V večnost nas preseli.
Naj po smerti vsi smo v Tebi
Vekomaj veseli!

Serce Božje, Serce sveto!
Molim Te z vsemi
Serci. Vse nas, oj Presveto,
V varstvo svoje vzemi!

Zmagoslav.

Za III. red.

(Konec.)

7. Napaka je tudi, ako se spoveduje kdo sicer svojih malih pregreškov, kar pa je večih slabosti, pa zamolči, boječ se, da nebi spovednik kaj slabega o njem mislil, ali da nebi navidezna svetost v slabo luč prišla. Res je, da smo prav zaprav le dolžni smernih grehov spovedati se, ali nespametno je, male grehe pri spovedi prikrivati, celó nevarno. Pri tacih spovedancih sv. zakrament ne obrodi zaželjenega sadu: spovednik ga ne pozna po njegovi slabi strani, toraj ga tudi ne more prav voditi. In kako lahko je mogoče, da kdo kakšen greh zamolči, češ, saj je le odpustljiv greh, v resnici je pa smertni greh! Da nas toraj ob smertni uri ne bodo obdajali kaki dvomi, spovedujmo se tudi odpustljivih ali malih grehov, pa razodenimo tudi svoja slaba nagnjenja in svojo glavno strast. Kaj ne, kako bi se vendar goljufal bolnik, ki bi zdravniku razodel le nekatere prikazni svoje bolezni, glavni sedež bolezni bi pa zatajil! — Da nam bo spovednik pomagal, treba je, da mu razodenemo vse dušne rane, velike in manjše, vse slabe nagnjenja in strasti.

Ali se je treba pregreškov zoper vodilo obtožiti? — Treba je. Ne sicer zato, kakor da bi nas vodilo samo na sebi vezalo pod grehom, marveč zato, ker s prelomljenjem vodila zgubimo kolikor toliko tudi pravic in dobrot III. red.

da jih toraj zopet nazaj dobimo, treba je obtožiti se tacih pregreškov in ponižno sprejeti pokoro ati zadostilo, ki ga nam red, predstojnik ali spovednik naloži.

8. Kdor se varuje smernih grehov in tudi odpustljivih ne dela iz hudobije ali nemarnosti, temu sme spovednik privoliti tudi večkratno obhajilo. In res nobene stvari ni na svetu, ki bi kristjanu prej pomagala k popolnosti, kakor ravno sv. Obhajilo. Saj v njem ne prejmemo le milosti božje, marveč Boga samega, delivea milosti. Kolika mora pa tudi biti čistost serca, ki pogosto prejema Jezusa v sv. Obhajilu! Kdor ima tedaj veliko hrepenenje po večkratnem sv. Obhajilu, naj prosi spovednika za privoljenje. Siliti pa nikar. Ne bilo bi tedaj prav, spovednika nadlegati za pogosto obhajilo, ali si nalašč spovednikov zbirati, od katerih bi si morebiti ktera upala prav pogosto sv. Obhajilo. — Toraj kar zadeva sv. Obhajilo, bodite pokorne svojim spovednikom: včasih spovednik odreče vaši prošnji, da poskusi vašo ponižnost, vašo pokorščino. Potem imate pa tudi več hrepenenje po najsv. Zakramentu. Jezus serčno želi pogosto z vami skleniti se: vendar je njegova volja, da ste pokorni njegovim namestnikom.

9. Utegne se zgoditi slednjič, da nekteri ne najdejo zaželjenega miru vesti. Včasih stari, že spovedani grehi delajo nepokoj, drugim nagajajo skušnjave, tretji nekako obupujejo, češ, saj ne morem tako živeti, kakor se mi pridiga in kakor bi rad, četerti bi storjene spovedi vedno radi ponavljali in vsako leto dolgo spoved delali itd. Kje je iskati vzroka nemirne vesti? — Nekteri se še res niso nikdar dobro spovedali, tistim je potrebna dolga spoved. Drugim je enkrat vsaj koristna. Kdor je pa opravil dobro dolgo spoved, naj bo miren: četudi stare pregrehe pridejo večkrat pred oči, to ni nič hudega. David. Ne delaj si skerbi, če ne moreš vsega tako opraviti, kakor bi rada. Da imaš le resnično voljo. Varuj se priložnosti v greh, pa bodi ponižen: drugo bo že Bog preskerbel. Skušnjava sama na sebi ni greh. Brez strahu Boga služili bomo šele v nebesih. Ni dobro muh loviti, to kaže nezaupnost v božje usmiljenje, in neko skrivno ošabnost.

Sklep.

Ljubi moji! Našel sem nektore napake, ki se utegnejo zgoditi zlasti pri spovedih tretjerednikov in —ic. Ne mislite pa, da koga izmed vas delam krivega teh ali tacih napak in pomanjkljivosti. Govoril sem le splošnje in v podučenje duhovnega življenja, kakor učeniki sploh govore in učijo o tacih prilikah. Če je kdo po-

treben nauka, naj ga voljno sprejme, in naj se po njem ravna. Kdor ga ni potreben, tem bolje. To pa je gotovo: III. red bo le tedaj koristno deloval in vplival na posamega človeka in cele družine, ako bodo udje svoje dolžnosti vestno spolnovali, toraj tudi, ako bodo spovedi z veliko natančnostjo opravljali in se varovali pomanjkljivosti, ki sem jih ravno našteval.

Sv. Magdalena Paciška je nekega dne goreče čistila sv. R. Telo v neki cerkvi, v kateri se je spovedovalo. Bog ji je razodel čudne stvari. Videla je dušni stan in vse pregrehe spovedancev, ki so pred spovednico stali. Kakor hitro pa je duhoven nad spovedancem izrekel odvezo, videla je, da se Jezusova kri nad vsacega razlije, in dušo omije, da je neizrečeno lepa in čista.

Tudi nad vami se bo to zgodilo, ako boste dobro pripravljeni in skesani prihajali k spovedi. Amen.

Čudež presv. Zakramenta v mestu Burgos-u.

Leta 1225 pridigal je nekega dne sv. Anton Padovanski v mestu Burgosu, in neki krivoverec, po rodu jud, si je pridobil v mestu že mnogo somišljenikov, pričel je prepirat se s svetnikom o katoliškem nauku glede prave, resnične in bistvene pričujočnosti Boga-človeka Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu. Spoštljivi božji mož bil je pripravljen spolniti željo tega sovražnika sv. Cerkve. Čas in kraj za obravnavo bil je določen.

Guiald, tako imenoval se je nasprotnik, prišel je o pravem času na določeni kraj; pogovor se je tedaj pričel. Ne dolgo, in že je bil Guiald z jedernatimi in krepkimi dokazi sv. Antona premagan; vertil in sukal se je na vse strani, da najde kak ugovor, četudi prav reven in nič vreden: toda zastoj: popolnoma bil je premagan po zmagovitem spričevanju ravno tako modrega, kakor vernega in ponižnega frančiškana.

Vendar pa je prevzetnemu in ošabnemu krivovercu težko délo, premaganega se spoznati s prepričevalnimi dokazi pred mnogoštevilno zbranim ljudstvom: zatorej skušal se je temu izogniti.

„Prepiranje opustiva,“ dejal je, „da prideva k stvari! Zamoreš li s čudežem dokazati resnično pričujočnost Jezusa Kristusa v presv. Zakramentu, potem sem pripravljen podvreči se katoliški veri!“

Nato odgovoril je svetnik: „Zaupam v svojega Zveličarja, Jezusa Kristusa, ki mi bo delil, kar zahtevaš, da se vsi spokorite!“

„Poslušaj tedaj“, nadaljeval je krivoverec, „tovorno živino bom dal stradati skozi tri dni; čez tri dni pripeljem jo pred zbrano ljudstvo, ter ji dam obilne hrane; isti dan moraš tudi ti z „Gospodovim Telesom,“ kakor ga imenuješ, priti na določeno mesto; in če potem izstradana žival popusti živež, da moli Zakrament, potem spoznal se bom k katoliški veri!“

Sv. Anton sprejel je ta poskus brez pomislika; kajti poznal je vsegamogočnost in milost Najvišjega in imel je potrebno zaupanje v pomoč svojega Odrešenika.

Določeni dan zbrala se je nešteta množica ljudstva na velikem mestnem tergu, da bi bila priča čudeža. Sv. Anton prišel je z določenim številom gorečih katoličanov, Guiald pa z mnogobrojnim spremstvom krivovercev, ki so lačno, izstradano mulo seboj peljali.

Nato šel je sv. Anton v bližnjo cerkev maševat ter se je po končani daritvi vernil spremljan od katolikov; v rokah držal je najsvetejše Telo našega Gospoda. Pripeljali so tudi mulo in podali ji nekaj mér ovsa; nato približal se je svetnik, povzdignil najsvetejši Zakrament

ter nagovoril žival s sledečimi besedami: „V vsegamogočnosti in imenu našega Stvarnika, kterega tukaj v roki držim, če prav sem tega nevreden, ti zapovem, da se takoj približaj ter njemu, ki te je vstvaril, skaži čast, ktera se mu spodobi, da ti zaslepljeni ljudje spoznajo, da so vse stvari podveržene Stvarniku, ki pride na mašnikovo prošnjo na oltar.“

Tako govoril je svetnik.

Žival pustila je jed ter priklonila glavo in kolena pred Najsvetejšim, ktero je sv. Anton še vedno povzdignjeno držal.

Katoličani, ki so med svetnikovim govorom prav goreče prosili Boga za čudež, so veseli hvalili vsegamogočnost Božjo; krivoverci pa so osramoteni pobesili glave ter proč se pobirali. Guiald bil je zvest svoji besedi: dal se je kerstiti in vernil se je z vso svojo družino v naročje katoliške Cerkve.

Kmalu nato dal je zidati cerkev v čast apostoljskega pervaka sv. Petra in njegovi vnuki zidali so pozneje še eno, na ktere vhodu je ravno povedani čudež v kamen vsekane. (Leo. Nr. 20. 1894.)

Spominek z groba ss. apostolov Petra in Pavla v Rimu.

(Konec.)

II. Responsorij v čast sv. Petra apostola.

Pressi malorum pondere
Adite Paulum supplices
Qui certa largus desuper
Dabit salutis pignora.
O grata coeli Victima,
Doctor amorque gentium,
O Paule, nos Te vindicem,
Nos Te patronum poscimus.

Nam Tu beato concitus
Divini amoris impetu,
Quos insecutor oderas,
Defensor inde amplecteris.
O grata etc.

Non Te procellae et verbera,
Non vincla et ardor hostium,
Non diro mors deterruit,
Ne sancto adesses coetui.
O grata etc.

Amoris eia pristini
Ne sis, precamur, immemor,
Et nos supernae languidos
In spem reducas gratiae.
O grata etc.

Te destruantur auspice
Saevae inferorum machinae,
Et nostra templa publicis
Petita votis insonent.
O grata etc.

Poterti ki v nadlogah ste,
Le k Pavlu se zatekajte;
Delivec vam bo on gotov
Obilnih iz nebes darov.
O dragi rajski Ti svetnik,
Narodom ljubljen učenik,
O Pavel bodi naš vodnik,
Zavetnik, varh in priprošnjik!

Si blaženega ognja vžgan,
Ljubezni Božje ves navdan,
Ki si preganjal jih kedaj,
Té ljubiš, zagovarjaš zdaj.
O dragi . . .

Ni strašil morski Te vihar,
Verig, tepenja Ti ni mar,
Se grozne smerti ne bojiš,
Ko svetim na pomoč hitiš.
O dragi . . .

Spominjaj se ljubezni zdaj,
Ki Te vžigala je kedaj,
Daj nam slabotnim upanje,
Doseči Božje usmiljenje.
O dragi . . .

Po Tebi naj se razperšé
Nakane ljute satanke;
Po cerkvah naših naj doné
Zahvale množic in prošnje.
O dragi . . .

Te deprecante floreat
Ignara damni charitas,
Quam nulla turbent iurgia,
Nec ullus error sauciet.
O grata etc.

Qua terra cumque diditur,
Jungatur uno foedere,
Fuisque semper affluat
Salubre nectar litteris.
O grata etc.

Det velle nos quod imperat,
Det posse Summus Arbiter,
Ne fluctuantes horridae
Caligo noctis obruat.
O grata etc.

(Gloria Patri et Filio et Spiritui S.)

Deo Patri sit gloria,
Ejusque soli Filio
Cum Spiritu Paraclito
Nunc et per omne saeculum.
O grata etc.

Antiph. Vas electionis est mihi iste, ut portet
Nomen meum coram gentibus et Regibus et Filiis
Israel.

V. Ora pro nobis, S. Paule Apostole,

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui Beato Apo-
stolo tuo Paulo quid faceret, ut impleretur Spiritu
Sancto, divina miseratione praecepisti; eius dirigen-
tibus monitis et suffragantibus meritis concede, ut
servientes Tibi in timore et tremore coelestium do-
norum consolatione repleamur. Per Christum Dominum
nostrum. Amen.

Po Tvoji prošnji naj svetí
Ljubav, ki škode ne želi,
Ki kreg, prepír je ne vkonča,
Ji zmota rane ne zavda.
O dragi . . .

Po širni zemlji vse počéz
Obsegaj ta edina vez,
Poživljaj vse naukov slad
Iz pisem Tvojih drag zaklad.
O dragi . . .

Da hočemo, kar Bog veli,
Da zmoremo, naj dodelí,
Da omahljivih ne slepi
Temà strahotna hudobij.
O dragi . . .

(Čast bodi Očetu in Sinu in sv. Duhu.)

Čast bodi Očetu in Sinu,
In tudi Duhu svetemu,
Kot v začetku tako zdaj,
In vselej in na vekomaj.
O dragi . . .

Predpév. Ivoljena posoda mi je on, ki ponese
moje ime pred narode in kralje in Izraelove sinove.

V. Prosi za nas sv. apostelj Pavel,

R. Da bomo vredni obljud Kristusovih.

Molimo.

Vsemogočni večni Bog, ki si svetemu apostolu
Pavlu, po svojem božjem usmiljenju zapovedal, kaj
naj stori, da bo napolnjen s svetim Duhom: po nje-
govih zaslugah dodeli, da bomo Tebi s strahom in
trepetom služili in se s tolažbo nebeških darov na-
polnili. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.

J. T—r.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Šmihelu pri Novem Mestu, 27. rožn. (Misijon.)
Na dan sv. Vida se je začel pri nas sv. misijon in
je trajal do praznika sv. Janeza Kerstnika. Res dva
pomenljiva svetnika, katerih jeden je oznanjeval po-
koro drugi zdravi telesne bolezni s svojo priprošnji
pri Bogu. Tudi č. g. misijonarji so opravljali obojno
to službo. Oznanjevali so pokoro in odvrčali v
krepkih govorih ljudstvo od greha na leci, v spo-
vednici pa so zdravili duševne bolezni in celili rane.
Bili so č. p. superijor Jaršovec, p. Heidrih, in
p. Nežmah, kateri so vodili misijon. Cerkev je bila
ves čas polna; kajti ljudje so hodili marljivo poslušat
lepe govore, akoravno so imeli obilo posla doma;
toda Bog jim bode obilo poplačal in povernil za to.
Da so jako marljivo opravljali cerkvene pobožnosti
in pristopali k izpovedi, kaže že to, da jih je bilo
pri sv. obhajilu nekaj čez 3400. Bilo je namreč veliko
sosednjih gg. duhovnov prišlo na pomoč pri spovedovanju
in vsled tega je bilo vsem lahko priti
na versto.

V nedeljo se je končal sv. misijon. Popoldne
so prišli mil. g. prošt Peter Urh in so blagoslovili
misijonski križ. Štirje mladeniči so ga nesli v pro-
cesiji okrog spremljale so ga belo oblečene ovenčane

deklice. Procesije vdeležila se je tudi duhovščina v
obilnem številu in med procesijo so pele pevke lepo
vbrane misijonske pesmi. Ko se je vrnila procesija
v cerkev, bila je ondi še sklepna pridiga in na to
blagoslov z Najsvetejšim. Bili so ti dnevi za nas
res dragoceni dnevi, zlasti dnevi, kateri bodo ostali
ljudem vedno v spominu; bil je čas, katerega je Bog
nam priravnal, dies quam fecit Dominus, ker je nam
poslal poslance svoje med nas, kateri so oznanjevali
božji nauk in sejali v serca seme božje besede. Dobri
Bog, kateri nam je dal doživeti in dočakati sv. misi-
jona, on naj rosi med nas tudi obilo milosti, da po-
rodi to seme plodovit, dragocen, plemenit in obilen
sad med nami vsemi. Č. g. misijonarjem in vsem
spovednikom pa Bog poverni ves njihov trud stotero!

Tomaj. Ker je velezaslužni preč. gospod dekan
Urb. Golmajer šel v pokoj, dobil je vrednega na-
slednika v č. g. Mat. Sila, učenega pisatelja, zlasti
za našo „Danico“, župnika v Repnem taboru. Slovel
je zlasti tudi njegov govor na prvem slovenskem
katol. shodu v Ljubljani. Bog daj srečo!

Iz Rima se „Slovenca“ poroča, da 27. rožnika
je čast. g. Mih. Opeka na gregorijanski univerzi
opravił doktorsko poskušnjo. Mladi ta mašnik, rojak
z Verhniko, bivši deležnik dijaške mize, je gojenec
v Germaniku v Rimu. Bog daj srečo.

Iz Jugoslavije. 29. rožnika. (Ginljiva procesija. Zidanje župnišča in cerkve.) Sv. Janez Kerstnik je velik in zapovedan svetek v Bosni, v rimo-katoliški bosanski okrajini; spodobi se, prav in dostojno je, da se ta veliki svetnik in največi prerok, predhodnik Kristusov slavno in svečano svetkuje. V nedeljo, dan sv. Janeza Kerstnika, bila je predvečernica v cerkvi sv. Jožefa, slovesno blagoslovljena podoba brezma-dežne Device Marije, Kraljice presv. rožnega venca. Veličastno in pobožno pevala se je skupno cerkvena večernica in litanije lavretanske, potem bil je slovesni blagoslov z Najsvetejšim. Po večernici smo nosili v procesiji, opravljajoči sv. rožni venec v treh jezikih, v latinskem, slovenskem in nemškem (ker je tudi nemška naselba tam), krasno, nebeško-milo podobo presv. Device Marije iz cerkve sv. Jožefa jedno uro daleč v Brezičane. Gotovo, več ko 400 let turško-mahomedskega gospostva v Bosni ni bilo takove procesije s kipom deviške Božje Matere v tej okrajini; neustrašeno smo nosili velelepo podobo Device Marije med drugoverci, iskreno molijoči in pevajoči v slavo Bogu trojedinemu, in pervi za Bogom, visokosveti Devici Mariji, Božji in naši ljubi Materi! Došedši na krasno in veliko posestvo, pridobljeno in kupljeno za dobrodelno napravo rimo-katoliške vzgoje sirotnih dečkov, pod zaščito presv. rožnovenske Kraljice; zanesli smo jo v domačo kapelo in jo postavili na častno, velekrasno ozaljšano mesto. Device nosile so pred kipom Kraljice devic in nji ob strani lepe lilije; odrastli verni katoliki so sveto ginjeni jokali, ker niso se nadjali, da bodejo v Bosni kaj takega dočakali. Imeli smo poprej prav malo podobo presv. Device Marije v domači hišni kapeli. Hvala Bogu! serčno smo želeli dobiti večji in dostojnejši kip deviške Božje Matere; ta želja nam se je sedaj spolnila, hvala Jezusu in Mariji! (Konec nasl.)

Solun. 19. junija 1894. (Zahvala in veselje zaradi zvonov iz Ljubljane.) Prečastiti gospod kanonik! Hvala Bogu! srečno sta dva zvonova po morju iz Tersta v Solun priplavala, ktere je v Ljubljani previdnost Božja na prošnjo č. g. Allvattija po blagih dobrotnikih preskerbela. Ko sem Vam, veleč. gospod kanonik, lansko leto sporočal, kako ta č. gospod in bulgarski misijonar serčno želi dobiti zvonove za svojo cerkvico v Paleortsih, ker bi gotovo veliko k časti in slavi Božji pomagali, sem se z zaupanjem k Vam obrnil in bil prepričan, da ne bode zastoj — in zdaj je to lepo delo doveršeno, zvonovi so tukaj — račun pri g. Samassu poravnan, še verh tega sem prejel 31 gld. iz Ljubljane, da se tukaj prevoznina poravná, kar pa ni veliko in kar ostane, se bode za pripravo zvonika porabilo, zvonovi so tudi posvečeni že in čakajo na varnem mestu v hiši č. sester Evkaristink, da bodo čez nekaj tednov, kedar se čč. sestre in deklice v Paleortse preselijo, tamkaj slovesno sprejeti in vmeščeni.

Zatoraj se pa Vam, v. č. kanonik in blagi kume, preserčno zahvaljujem za Vaš trud, za Vašo skerb v tej zadevi; zahvaljujem se tudi še posebno botri, blagi in pobožni dobrotnici iz V..., dalje č. g. B. iz B., č. g. Janezu Tavčarju v Lešah in vsem drugim blagim dobrotnikom; naj Vam vsim, ki ste kakorkoli k temu lepemu darilu kaj pripomogli, Jezus, Marija in sv. Jožef obilno poplačajo in naj bode tudi sv. Jurij njihov branitelj v vsaki nevarnosti!

Veseli me, da zamorem vsem blagim dobrotnikom naznaniti, kar mi je č. g. Alloatti sporočil, da se namreč že nekaj lét za vse dobrotnike sester Evkaristink, sirotišnice itd. služite vsaki mesec za žive dve ss. maše in za ranjke tudi dve. Pri teh ss. daritvah imajo tedaj tudi delež vsi, ki so k temu pomagali, da dobi cerkev sv. Jurija dva lepa zvonova.

Kakor sem Vam, č. gospod kanonik, tudi že sporočil, da je imel č. g. Alloatti namen in željo, da bi že v spomladi bil mogel otvoriti novo sirotišnico v Paleortsih; pa ni bilo mogoče dela izvršiti; zdaj pa delo dobro napreduje in bode s pomočjo Božjo mogoče, da saj koncem meseca avgusta, ako prej ne, čč. sestre Evkaristinke in deklice se preselijo k sv. Jurju, ako nebi kakšne posebne zapreke tega zabranile še za dalje časa. Lahko si mislite, veleč. gospod, da bode dan, kedar bodo zvonovi došli k sv. Jurju in čast Božjo in slavo Marijino z „angeljskim češčenjem“ začeli oznanovati, veliki in radosti polni praznik.

Še enkrat se Vam, preč. gospod kanonik, in vsem blagim dobrotnikom serčno zahvaljujem ter se ponižno priporočam vsem v molitev . . . vedno vdani in hvaležni Ant. Geršak, misijonar.

K temu blagemu dopisu naj pridenemo še poročilo o zvonovih prečast. P. U. N. iz Ljubljane, ki naznanja:

Dva zvana, o katerih je „Danica“ v svojem času poročala in za katera so kranjski dobrotniki darovali 363 gld. 80 kr. — sta se 22. maja odpeljala čez morje v Solun — in od ondot v Paleortsi, v Macedoniji.

Večji zvon E tehta 154¹/₂ kg in je sv. Družini posvečen — manjši s podobo sv. Jurija tehta 62 kg = a. Nabralo se je po „Danici“: 147 gld.; darovala dobrotnica J. N. iz V. 171 gld. (botra); preč. g. B. B. 40 gld.; preč. g. župn. J. Tavčar 5 gld. — Gospodu Samassatu smo plačali 332 gld. 9 kr. in nam je ostalo še 31 gld. 71 kr., skupaj 363 gld. 80 kr. — Ostali denar smo v Solun (glej: poštno prejemni list ddo 1. junija 1894) poslali — da se je vožnja od Tersta do Soluna plačala, in da sta se zvana pri davkariji (duvan) rešila.

Izrekam tu najtoplejše in preserčno zahvalo najprej prečastitemu gospodu kumu — blagemu gosp. vredniku „Zgodnje Danice“ — botri J. N. iz V., ki je darovala 171 gld. 80 kr. — kakor tudi vsem drugim blagim dobrotnikom; na velikem zvonu ste na koncu bulgarskega napisa še ti besedi: „Darovali Kranjci.“ Hvaležni U. N.

Francišsk Kosar.

*Govor premilostnega kneza-škofja dr. Mih. Napotnika v stoljni cerkvi v Mariboru o pogrebu 14. jun. 1894.**

Memoria iusti in laudibus.
Spomin pravičnega bode častljiv.
(Preg. 10. 7.)

V kerščanski žalosti zbrani verniki!

„Človek ne vé svojega konca; ampak kakor lové ribe s ternkom, in kakor sačijo ptice v zanjko; takó se lové ljudje ob hudem času, ko naglo nad nje pride.“ (Prid. 9, 12.) Te besede najmodrejšega pridigarja stare zaveze, katere v priliki povedó, kar

* Prav iskrena hvala sl. kn.-šk. pisarni za poslani prelepi govor, s katerim bode močno vstreženo Slovincem. Vr.

Je Jezus Kristus večna modrost jasno in razločno ponovil z opombo: „Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure“ (Mat. 25, 13.) — te besede, pravim, vidimo, kako se poterjujejo pri tem pokojniku, čegar kersto obstopamo. Ravno pred osmimi dnevi so nas predragi gospod zapustili veseli in dobre volje, in danes se vračajo kot merlič. O človek ne vé svojega konca!

Pretekli ponedeljek pretreslo je kakor gromov udar naša serca berzobjavno poročilo: Stolni dekan Frančišek Kosar so mertvi! In danes smo se v tej Gospodovi hiši zbrali, da bi poslednjikrat častno spremili moža po božji volji in duhovnika Gospodovega, kateri nam je vsem bil neizrečeno mil, ljub in drag. Čim dalje so bili blagi gospod pri nas, tem dalje smo si jih želeli pri sebi. In kar noben človek ni mogel upati, dolgo so bili pri nas in vendar prekratko, da, mnogo in mnogo prekratko. Kar torej naše serce danes občuti, to izdajejo naše oči.

V Gospodu žalujoči poslušalci! Dobro vem, da je pokojnega gospoda ponižnost pokrivala vse, kar bi jim nečimerno človeško hvalo donášalo. Vendar pa je prav in primerno, ako zvestega služabnika Gospodovega po smerti po zasluženju poveljučujemo, ker s tem le Gospoda poveljučujemo, kateri je v svojih služabnikih hvaljen in češčen zaradi mnogih in velikih milosti, katere jim je podelil. Poleg tega pa dobro zaslužena pohvala srečno v Gospodu umerlega kristijana še živeče vspodbuja in opominja, podžiga jih, naj ga v dobrem posnemajo, oserčuje jih, naj posnemajo čednosti, katere so pokojnika zaljšale in ga storile vrednega časti in posnemanja. Nadalje se s tem ranjki v pobožen in hvaležen spomin priporoča. Ti veljavni vzroki so me napotili, da hočem govoriti v spomin zeló čistitega in ljubljene premeta Frančiška Kosarja, tega veleblagega moža in čez vse cenjenega duhovnika Gospodovega, in sicer na kratko, ker mi časa primanjkuje, da bi kaj več povedal, posebno pa moči vsled velike žalosti, ki je mojo dušo prešinila, jo prešinja in bode prešinjala še mnogo časa.

Vi mogočni priprošnjiki umirajočih sv. Mihael in sv. Jožef in ti Seraf v človeški podobi, sv. Frančišek, imenski vareh toli obžalovanega gospoda, prosite zanj, za me in za moje poslušalce!

I.

Frančišek Kosar so bili rojeni dne 10. septembra 1823. leta v Braslovicah v Savinjski dolini od poštenih, bogaboječih starišev, kateri so svojega ljubega otroka v strahu Gospodovem izredili in kmalu v domačo šolo poslali. Po doveršeni ljudski šoli napotil se je nadarjeni in blagodušni mladenič v gimnazijo v Novo mesto na Kranjskem, kjer se je pod izvrstnim vodstvom profesorjev iz frančiškanskega reda jako pridno učil in naravnost pozornost obujal s svojim vzglednim, neomadeževanim obnašanjem. Takrat je bil njegov stric P. Leonard Kosar provincijal frančiškanske redovne pokrajine: „Sv. Križ.“ Takozvane modroslovske nauke so dokončali Kosar v Ljubljani 1841. in 1842. leta. Tamkaj so bila njihova serčna prijatelja in somišljenika monsignore Luka Jeran in c. kr. vladni svetovalec in državni poslanec gospod Anton pl. Globočnik. Kakor dose danje študije, tako so doveršili Frančišek Kosar v Celovcu v letih 1843. do 1846. tudi bogoslovske vede z odličnim vspehom tako, da so jih, še le 23 let

starih, dne 15. septembra 1846. l. v mašnika posvetili knezoškof Anton Martin Slomešek, nesmertnega spomina. Kosar so bili jeden prvih posvečevancev, na katerega so Slomešek škofovske roke položili pri mašniškem posvečenju.

Nato so novoposvečenec Gospodov bili za kaplana in so blagonosno delovali v Poličanah od oktobra 1846 do aprila 1847, potem dva meseca v Vojniku, od koder so zaradi hudo bolnih oči in bljuvanja kervi šli kot deficijent k svojim sorodnikom v Brasloviče. V tem času so sklenili mladostni duhovnik, za vsem se Bogu darovati, in so prosili za vsprejem v družbo misijonarjev sv. Vincencija Pavljanskega. Ali vsled nadaljnega bolehanja niso mogli izvršiti svojega lepega namena. V aprilu l. 1855. bili so na poskušnjo nastavljeni za kaplana v svoji rojstveni župniji, in ker se jim je zdravje vidno boljšalo, bili so poklicani februarija nastopnega leta za korvikarja in stoljnega pridigarja v Št. Andraž v Labodski dolini in kot taki so tudi opravljali službo kn.-šk. dvornega kaplana in hkrati špirtuvala pri bogoslovcih četrtega leta.

Po premeščenju škofovskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor bili so Frančišek Kosar imenovani za kn.-šk. konzistorijalnega svetovalca in duhovnega ravnatelja kn.-šk. lavantinske duhovnice, katero odgovornosti polno službo so do dne 1. februarja 1865. častno opravljali. V tem letu so se preselili velezaslužni gospod kot župnik, dekan in okrajni šolski ogleda v Kozje, kjer so si kot požertvovalen pastir jim izročene dušne čede, kot iskren prijatelj ljudstva in kot oče jim podložnega duhovništva pridobili novih neminljivih zaslug. S pomočjo dekanijškega duhovništva, ki jim je bilo v ljubezni vdano, so nekaj časa g. Kosar skerbeli za papeževega zuava vojaka, kar jih je pri priliki stalo 240 gl.

Na praznik sv. Janeza apostola 1870. l. vernili so se v Maribor, kjer so kot Lavantinski stoljni korar oskerbovali najrazličnejše službe. Bili so kanonik-penitencijarij ali spovednik, izpraševalec pri župnijskih izpitih, prisednik škofijskega in zakonskega sodišča in zagovornik zakonske zveze in zaobljube. Od l. 1872. do l. 1881. prednášali so kaj zanimivo v bogoslovskem škofijskem učilišču cerkveno pravo. Od l. 1878. bili so kanonik Kosar kn.-šk. poslanec in dušni voditelj v zavodu šolskih sester tretjega reda sv. Frančiška. Ta družba mora tega svojega modrostnega vodnika zahvaliti, da se je v zadnjih petnajstih letih toliko povzdignila in razširila. Še v oporoki so se spomnili pokojni gospod tega jim ljubega zavoda in so mu od svoje prav majhne ostaline volili v podporo 200 gl. Pa ne samo pri šolskih sestrah v Mariboru so bili g. Kosar redni in pozneje izredni spovednik, kot taki so bili tudi v samostanu častitih redovnic frančiškank in častitih šolskih sester pri Sv. Petru niže Maribora.

Pa ne zadosti! Svojemu poklicu zvesti služabnik Gospodov so bili dolgoleten svetovalec hvalevrednega društva katoliških gospá, kateremu so volili 100 gl.; bili so ustanovnik in dosedanji predsednik krasnega društva za podporo ubogih duhovnikov, za katere so tudi v oporoki odločili 100 gl. Sploh so bili v Gospodu počivajoči kanonik darežljiv povspeševatelj vseh dobrih društev, vseh pobožnih bratovščin. Svoje dni so bili predsednik katoliškega tiskovnega društva, ud društva katoliških rokodelskih

pomočnikov, kateremu so sporočili 100 gld. in toliko tudi katoliškemu podpornemu društvu v Celju. Bili so družbenik mnogih pobožnih družb in odpustkov polnih bratovščin. posebno pa še ud blaženega tretjega reda sv. Frančiška Asiškega. Bili so podpornik in prijatelj ubogih, zato so v razdelitev za Mariborske, Braslovške in Kozjanske ubožce v oporoki odločili po 50 gld. in za ubožce v Poličanah in Vojniku po 20 gld.

Ne bodi neomenjeno, da so leta 1870. bili izvoljeni za deželnega poslanca. Kot deželni poslanec so si s svojim ljubeznjivim in spravljivim obnašanjem pridobili splošno spoštovanje, čast in ljubezen. Po smerti učenega knezoškofa Jakoba Maksimilijana, blagega spomina, imenovali so že tudi ranjki Solnograški knez in nadškof Frančišek Pavlj. Eder verlo zvedenega stoljnega korarja za kapiteljskega vikarja ali upravitelja osirotele škofije Lavantinske. To težavno službo so na blagor in srečo razširjene škofije opravljali, dokler se škofovska stolica ni zopet zasedla. Dne 15. marcija lanskega leta so bili velezaslužni in čednostni mož od Njih cesarskega in kraljevskega apostoljskega veličanstva Franca Jožefa I. imenovani za infuliranega stoljnega dekana. Že 1. 1888. so bili od Njih svetosti papeža Leona XIII. povzdignjeni v visoko čast papeževega domačega prelata in odlikovani z zaslužnim križcem pro Ecclesia et Pontifice, za cerkev in papeža.

Spolnjevanje vseh teh mnogih in težavnih dolžnosti, katere so naravno bile v zvezi s službami gospoda Frančiška Kosarja, zahtevalo je že prav zdravega in krepkega moža, moža, kateri deluje brez miru in počitka. Ali pokojni prelat so neprenehoma bolehal za serčno hibo, vendar pri tem niso samo mnogoverstnih stanovskih dolžnosti natanko spolnjevali, delovali so še tudi v odlični meri na književnem polju. O svojem času so bili priden sotrudnik in pozneje tudi vrednik med slovenskim ljudstvom toliko priljubljenih „Drobtinic“; spisali so v nemškem in slovenskem jeziku temeljito in nepreseženo knjigo o življenju in delovanju pokojnega kneza in škofa Antona Martina Slomška; priobčili so izverstno razpravo o celibatu katoliškega duhovništva, krasen sostavek o sv. katoliški cerkvi, da ne omenjam drugih v različnih časopisih priobčenih spisov. Naposled so spisali do zdaj najizverstnejšo slovensko molitveno in premišljevalno knjigo: „Nebeška hrana“, katera je v stoterih in tisočeri iztisih razširjena med Štajarci, Korošci, Kranjci, Primorci in po drugod. Sad njihovega blagoslovljenega delovanja kot navdušenega pridigarja, kot modrega dušnega voditelja in lahko umljivega narodnega pisatelja bode dolgo, dolgo trajal. Gledé na to lahko po vsej pravici o sebi dejo: Non omnis moriar multaue pars mei vitabit Libitinam. (Od. III. 30. 7.) Ne bodem ves umerl!

V resnici! Frančišek Kosar so bili podobni stebre, kateri, čim več nanj naložiš, tem bolj terdno stoji in to podpira, kar mora podpirati in nositi.

(Konec nasl.)

Šmarnišne.

IX.

Vprašaj solnce, ki nad tabo plove,
Bledo luno, svitle zvezd svetove,

Širno zemljo, nje zaklade tajne,
Nje morjé in skale vekotrajne.
Vprašaj nebotične gor gromade,
Temnih gojzdov próstrane nasade,
Drobno cvetko v logu, glivo v mahu,
Gibko ribo v vodi, červa v prahu,
Tičkov zbor v višavi milozvočni,
Levji rod v puščavi kervoločni,
Vprašaj ljudstev čete nepreštete,
Svoje puble slave vse prevzete,
Vprašaj svojo pamet domišljavo:
„Oj odkod vse to je in čegavo?“

Nebes ti v odgovor se razžarja,
Gozd in gora ž njim ti odgovarja,
In kar v stvarstvu živo se premiče,
Vse odmeva, vse ti glasno kliče:
„Vse stvari Gospodovo smo delo,
On je hotel in se je začelo,
Rekel je: in vse se je zgodilo;
Mignil je: in se je obudilo.
Vkazal je: in solca so vzžarčla,
Dihnil je: in perst je oživčla.“
V nič pred njim se stvarstvo vse raztaje
In ga moli v strahu trepetaje:
„Vse stvari, o Bog, smo Tvoje delo;
Ti si hotel in se je začelo,
Naš Gospod, naš Stvarnik, naš Začetnik,
Brani nas, jedini naš Zavetnik!“

Rod človeški tudi mu trepeče:
„Dvakrat vstvaril si nam pot do sreče:
Ko iz nič prizval si nas v življenje,
In ko umerl za nas si v odrešenje.
Tudi mi, o Bog, smo Tvoje delo,
Ti si hotel, da se je začelo.
Vse je Tvoje, vsemu gospoduješ,
Ti, kar hočeš vstvarjaš in vničuješ!
Naš Gospod, naš Stvarnik, naš Začetnik,
Varuj nas, jedini naš Zavetnik!“

Njega, čegar slava vse prešinja,
Pred katerim svet kot nič izginja,
Ki je sama večna veličina,
Ti, Marija, kličeš pa za Sina.
Ti, nebes in zemlje vladarica,
Temu si Gospodu porodnica:
Ti si v hlevcu bornem ga rodila,
In v plenica v jasli položila.
V svojem ga naročju pestovala,
Ljubeznjivo skerbno negovala,
Ž njim živela, ž njim molila verno,
Ž njim zvestó terpela neizmerno.
On ki z jednim perstom svet vzderžuje,
Je Tvoj Sin, Te mater imenuje,
V slavo nepopisno Te ovija:
Da, Gospod s Teboj je, o Marija!

Et.

Razgled po svetu.

Dunaj. (Katoliška učiteljska zveza in medvedovo spanje.) Vsi katoličani vsacega stanú morajo deržati s svojo sv. Cerkvijo; brez tega niso na poti, ampak pod potjo, kakor zvernjen voz. V skerbi, da se obvarujejo nesrečnih zmót, so katol.

dunajski učitelji vstanovili družbo z imenom „Katoliška zveza.“ Ta družba s svojim prvomestnikom profesorjem Albertom Kundi-jem*) se je one dni predstavila ministerskemu predsedniku in tudi naučnemu ministru. Na obeh krajih je bila sprejeta z vso priljudnostjo. Ministerski predsednik Windischgraetz je med drugim zaterdil, da on visoko ceno stavi na katoliško odgojo mladine. Oziroma antisemitiškega (protijudovskega) gibanja je predsednik izrekel željo, naj bi se družba gibala v svojem poklicnem okrožji in pripomogla k medverskemu miru in kerščanski ljubezni. Na ta opomin je odbor prav modro odgovoril, da pri njih djanji so katoliška načela njihovo vodilo in se toraj nadjajo, da bodo pravomérno delali tudi oziroma na opomin gosp. ministerskega predsednika. Z veliko zadovoljnostjo se je vernila deputacija od zaslišanja, nadjaje se, da vsled tako visokega vradnega priznanja in pohvale bodo marsikteri še omahujoči k družbi pristopili. Zanašati se je res, da tako bodoči osát liberalizma in brezvéstva tudi višjim glavam očí odpira ter spoznavajo, da je zadnji čas — zakerniti na drugo pot. Kogar ne zdramijo strahote na Francoskem, na Laškem, na Magyarskem itd., taki terše smerčí, kakor medved v berlogu in težka mora biti gorjača, da bi ga zdramila.

Francosko. V Lijoni je rudečkar, laški pék Caserio Santo Hieronymo, domá z Monte Visconti, iz milanske okrajine, zakl. francoskega predsednika Carnot-a. Stara je, ta grozna zvér še le dobrih 20 lét. Take strahovitosti rodí novi liberalizem, kateri zná križe iz šol odstranovati, mladino od cerkve ločiti, duhovne zaničevati itd.; ne pa privoščiti mladini dovolj časa in prilike, da bi se kerščanskih dolžnosti do Boga in bližnjega zadostno, znansko in djansko naučili.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad, in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Spreobrnjenje nekega velikega grešnika. — Bolna oseba za pomoč in zdravje. — Neka dobra oseba priporočena za pomoč v dušnih in telesnih potrebah. — Priporočeni so nekteri rokodelski učenci za poboljšanje, ki se o nedeljah zjutraj okrog potikajo, namesto da bi šli k sv. maši, kar je pod smertnim grehóm zapovedano. — Neki revež za dušno pomoč.

Zahvale.

Celih 11 tednov bila sem zelo bolna, ter sem mogla še za par tednov iti v bolnišnico, poskusili so vsaktera zdravila, pa vse ni nič pomagalo, zdravniki so preiskali bolezen in izrekli, da ni drugega sredstva, kakor operacije; temu pa se nisem hotla vdati, ker sem bila zelo slabotna, bala sem se smerti. — Ali po priprošnji M. D. Lurške, Pompejske, in na Brezjah, kamor sem se obljubila tudi na božjo pot, sem — hvala presv. S. Jezusovemu in Marijinemu — že toliko ozdravela, da morem svoje stanovske dolžnosti opravljati, obljubila sem tudi uslišanje očitno in s po-

*) Napis: Albert Kundi, Wien 2. Bez., Streffleurgasse 11.

polnim podpisom naznaniti v „Danici“ in v „Cvetju,“ in seda spolnim svojo obljubo, ter se z nova priporočam v pobožno molitev v dušnih svojih bridkostih.

V Postojni, 1. julija 1894.

Frančiška Kranjc.

Listek za raznoterosti.

Ljubljana. God sv. Cirila in Metoda so obhajali tudi šolci, bila je o 1,2 Sih stoljna cerkev polna gimnazijcev, ki so imeli sv. mašo. — Šolsko leto se končuje zaporedoma; v sredo 4. t. m., je zveršila svoj tečaj moška pripravnica s svojo vadnico vred; ob 8ih je imela zahvalno sv. mašo v cerkvi Jezusovega presv. Serca z vsemi učitelji vred, in v četrtek so se pričele zrelotne poskušnje. Precejšnje število iz pripravnice je bilo deležnikov pri „dijaški mizi“ in s pohvalo moramo priznati, da so prišli s prav lepimi spričevali, posebno tudi iz veroznanstva, kolikor dozday vemo, njih 10 iz 1. in 2. letnika. Vsem dijakom in šolcem bodi priporočeno: vse skozi čedno in modro obnašanje: doma, v cerkvi in povsod. Kar tiče naše, želimo posebej v začetku novega šolskega leta od čč. gg. duhovnih pastirjev par verstic spričala o njih obnašanju v počitnicah.

Za ciborij k M. D. na Brezji: Neimenovana gospa daruje 1 gld. za ciborij in 2 zlata perstana, pa 1 uhan, — zlat perstan iz zahvale za zdravje.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Čast. gosp. st. kaplan M. Mrak 3 gld. — Č. g. J. J. župn. v p. 1 gld. — Star prijatelj 1 gld. — Čast. g. župnik Anton Jamnik 6 gld. — Neimenovan dobra duša 1 krono. Več dobrotnih oseb 3 gld. 50 kr. — Dobrotnik z Brezovica 2 gld. — Č. g. župnik Fr. Eržen z Zaliloga 2 gld.

Za sv. Ožeta: Čast. g. župnik s farani 6 gld. — Nekdo po preč. g. kan. J. Rozmanu 1 krono. — Iz Mavčič 29 gld. — Č. g. župnik Fr. Eržen z Zaliloga 2 gld.

Za cerkev sv. Jožefa v Prjedoru: Martin Trilar 1 gld. — Gašpar Pokoren 1 krono.

Za Don-Boskove misijone: Č. g. J. J. župn. v p. 2 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Z Javorji nad Loko 20 gld. — S Kopanj 10 gld. — Marjeta Skvarča 1 gld. — S Prečine 35 gld. 76 kr. — S Slapa 6 gld. 40 kr. — S Tople Rebri 18 gld. 70 kr. — S Hinj 3 gld. 20 kr. — Iz Brezovice pri Ljubljani 43 gld. 67 kr. — S Podgrada 15 gld. 70 kr. — S Svibnega 15 gld. — Iz Šmihela pri Žužemberku 11 gld. — Po čč. gg. Ursularicah v Ljubljani 7 gld. — Od sv. Trojice pri Mokronogu 26 gld. — Z Osilnice 50 gld.

Pogovori. P. Margr. in g. A. Pet. v Tom.: Poslano naročnino smo oddali založništvu.

„Zgodnja Danica“

koledva zase, — ne odbite prošnje!

Kteri niste naročeni za celo leto, prosimo priljudno, obnovite naročbo brez pomude.

Le veliko tudi novih!

„Danica“ stane po pošti za 1/2 leta	2 gld. 20 kr.
„ „ „ „ „ 1/4 „	1 „ 20 „
„ „ v tiskarni „ 1/2 „	1 „ 80 „
„ „ „ „ „ 1/4 „	— „ 90 „

Naročnina se najložej pošilja po nakaznici založnikom.